

CUVÂNT ÎNAINTE ... 7

INTRODUCERE ... 25

CAPITOLUL 1

REALITATEA ABSOLUTĂ ... 75

CAPITOLUL 2

CONȘTIINȚA UNIVERSALĂ ȘI CONȘTIINȚA INDIVIDUALĂ ... 111

CAPITOLUL 3

"EU SUNT" ... 139

CAPITOLUL 4

EGOUL ȘI ILUZIA PE CARE EL O CREEAZĂ ... 149

CAPITOLUL 5

FRICA, PINCIPALA ARMĂ A EGOULUI. ANTIDOTUL EI ... 177

CAPITOLUL 6

CUVINTELE ȘI METAFORELE: LUMEA VĂZUTĂ LA MICROSCOP DAR NU ÎN ESENȚA EI ... 187

CAPITOLUL 7

MAGIA DUALITĂȚII - SUBIECTUL ȘI OBIECTUL ... 199

CAPITOLUL 8

EXPERIENȚA ȘI EXPERIMENTATORUL ... 221

CAPITOLUL 9

LUMEA FENOMENALĂ, EXPRESIE A CONȘTIINȚEI: FORMĂ, NUME, EXISTENȚĂ, MANIFESTARE ... 239

CAPITOLUL 10

OPUȘII COMPLEMENTARI: MOTORUL CREAȚIEI ... 267

CAPITOLUL 11

VIAȚA ȘI MOARTEA: CĂLĂTORIE PE ACELAȘI FIR ... 277

CAPITOLUL 12

BINELE ȘI RĂUL: O ABORDARE COMPLEXĂ ... 293

CAPITOLUL 13

PLĂCEREA ȘI DUREREA SUNT POLII SUFERINȚEI ... 309

CAPITOLUL 14

NEFERICIREA ÎN VIAȚĂ, CONFLICTUL, FRUSTRAREA ... 321

CAPITOLUL 15

DORINȚA ȘI DETAȘAREA DE EA ... 331

CAPITOLUL 16

VOINȚA ȘI ACTUL NON-VOLITIV ... 353

CAPITOLUL 17

CĂUTAREA SPIRITUALĂ: CINE CAUTĂ ȘI CE GĂSEȘTE ... 367

CAPITOLUL 18

EVOLUȚIA SPIRITUALĂ A FIINȚEI UMANE. PROGRES ȘI TRANSFORMARE ... 377

CAPITOLUL 19

DESPRE EFORT, ACȚIUNE ȘI PRACTICĂ SPIRITUALĂ ... 391

CAPITOLUL 20

GÂNDURILE - "SUBSTANȚA" MINȚII ... 421

CAPITOLUL 21

MINTEA - "SUBSTANȚA" CONȘTIINȚEI ... 421

pag. 25-26

INTRODUCERE

Calea

sintezei

eficiente

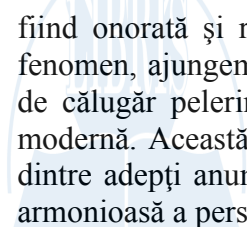
ÎN INDIA ÎNTÂLNIM DOUĂ CĂI APARENT CONTRADICTORII PE care oamenii le urmează în viață: una dintre ele este calea renunțării la lume, iar cealaltă este calea implicării în societate. Ambele modalități de existență sunt cunoscute și urmate încă din cele mai vechi timpuri, astfel încât ele sunt întipărite în conștiința societății hinduse ca o necesitate culturală.

Avem deci libertatea de a alege între două căi ideologice fundamentale: cea spirituală, care implică apropierea de Dumnezeu și cea laică, ce se referă la aspectele și dorințele lumești. Există însă și o a treia modalitate de a ne trăi viața, mai ocultată și mai puțin înțeleasă de ființele umane, modalitate care îmbină în mod armonios atât calea spre Dumnezeu, cât și calea satisfacțiilor lumești. Această alternativă este reprezentată de tantrism, un sistem spiritual foarte complex, care reușește într-un mod unic să combine și să sintetizeze cele două căi principale, asimilând avantajele și beneficiile lor și în același timp eliminând deficiențele și neajunsurile care le caracterizează. Această admirabilă unificare a unor viziuni care prin specificul lor sunt divergențe reprezintă un eveniment crucial în istoria Indiei și, îndrăznesc să afirm, chiar al întregii omeniri.

Guruji Jagadananda a fost un exponent de prim rang al curentului tantric, deși în egală măsură el ne-a inițiat în tainele curentului shivaist, care predomina în regiunea Kashmirului. Dar shivaismul și tantrismul sunt adeseori atât de întrepătrunse ca doctrină, filosofie și practică, încât ele formează un corpus comun de idei, tehnici și texte scrise. Diferențele apar, în general vorbind, atunci când cele două sisteme spirituale se particularizează în școli sau doctrine secundare.

Spre deosebire de hinduși, occidentalii s-au axat într-o covârșitoare proporție doar pe una dintre cele două căi și anume pe calea implicării în lume, a dorințelor și țelurilor de natură materială, fără a avea sprijinul unei baze solide de natură spirituală, care să susțină de pe anumite principii înțelepte și armonioase acțiunile lor în viața cotidiană. Rezultatul este o reală decădere spirituală a omului și a aspirațiilor sale, care se situează aproape numai în sfera plăcerilor simțurilor și a intereselor materiale. Adoptată în acest mod, calea implicării în lume aduce numai suferință și decepție în viață.

La polul opus se află viziunea spirituală asupra existenței umane, care predomină mai ales în Orient. Hindușii au avut mereu un respect deosebit și au manifestat chiar o profundă fascinație în legătură cu ideea renunțării la viața socială, a retragerii din angrenajul relațiilor interumane, pentru a se dedica unui ideal spiritual. Chiar și astăzi o astfel de persoană este apreciată în cel mai înalt grad,

fiind onorată și respectată oriunde în India. Totuși, dacă vom analiza mai în profunzime acest fenomen, ajungem la concluzia că idealul de negare a vieții în favoarea unei abordări ascetice sau de călugăr pelerin, nu este chiar atât de sănătoasă și potrivită pentru un individ din societatea modernă. Această atitudine de negare a vieții și a valorilor ei materiale creează la cei mai mulți dintre adepți anumite probleme de ordin psihologic și blochează procesul de formare și integrare armonioasă a personalității individului. În plus, ea are un efect negativ asupra...

pag. 115-116

...și astfel face ca percepția să devină un mijloc real de cunoaștere. Același lucru este valabil și pentru celelalte mijloace de cunoaștere: toate sunt autentificate de prezența conștiinței.

Unele școli și sisteme spirituale afirmă că intelectul și organele de simț sunt independente și că, prin urmare, cunoașterea în cazul lor se realizează în mod direct. Cu alte cuvinte, simțurile care percep stimulii din exterior sau intelectul, care ia hotărâri și raționează ar fi niște sisteme independente de cunoaștere, adică ar avea cunoașterea lor proprie. Tantrismul neagă însă cu putere această doctrină, care este falsă, afirmând că atât intelectul, cât și simțurile nu reprezintă decât simple mijloace de cunoaștere, pe care Conștiința (Șinele) le folosește pentru a cunoaște. Ea este precum trunchiul unui arbore, iar ramurile acestuia sunt mijloacele și mecanismele prin care Conștiința cunoaște tot ceea ce se manifestă în creație.

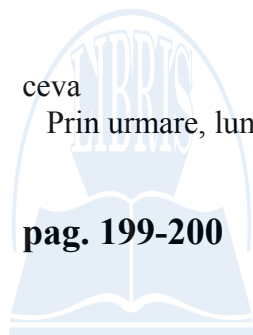
Totul este Conștiință, structurat pe diferite nivele, de la cel mai înalt la cel mai de jos. Dar, deși nivelele de conștiință par a fi diferite între ele, fundamental ele sunt aceeași Conștiință eternă și imuabilă. Nu putem separa Conștiința de Realitatea Absolută, așa cum nici razele soarelui nu pot fi separate de soarele însuși. Toate percepțiile devin animate de această aparentă "diviziune" a Realității Supreme, care este Conștiința. Ea este singurul cunoscător al tuturor experiențelor din manifestare, pătrunzând fiecare atom și totuși fiind dincolo de orice obiectivare.

Deoarece Conștiința este tot ceea ce există, ea este numită Conștiință universală. În același timp și în mod necesar, ea se identifică cu fiecare lucru și obiect din manifestare, creând astfel o conștiință "personală" pentru fiecare dintre ele, indiferent că este vorba despre lucruri neînsuflețite, ori despre ființe conștiente.

La nivel universal, Sinele sau Conștiința reprezintă singura realitate și, prin urmare, el nu poate fi o entitate individuală. Totuși, în manifestare, mintea este cea care creează iluzia separării și a diferențelor, însă această "separare" reprezintă doar un concept, o idee, un vis cosmic. Conștiința devine astfel "individuală", atașându-se de o anumită formă și structură, care este iluzorie prin raport la Realitatea Supremă.

Una dintre cele mai potrivite analogii pentru Conștiință este oglinda, deoarece ea reflectă totul cu fidelitate, nu reține nimic pentru ea însăși și nu are o existență perceptibilă. Oglinda este precum un fundal sau un ecran ce reflectă obiectele; cu toate acestea, nu se poate spune că pe "ecran" apare ceva obiectiv în adevăratul sens al cuvântului.

Întocmai cum reflexia într-o oglindă este doar o simplă apariție, care nu are o existență a ei proprie, la fel și persoana care suntem noi, reprezentată de corpul fizic și de minte, nu are o existență independentă. Singura care există în realitate este Conștiința și ea nu este afectată de nicio apariție pe fundalul ei, așa cum oglinda nu este deloc afectată de imaginile care se reflectă în ea, oricare ar fi natura acestora. Iluzia ne poate face să credem că, totuși, Conștiința universală este condiționată de "individualitatea" noastră, la fel cum conturul material al unui vas pare să limiteze și să condiționeze spațiul din interiorul aceluși vas. În realitate, spațiul ca atare nu poate fi condiționat de vasul respectiv, care el însuși există în spațiul nemărginit. Similar, deși Conștiința universală pare să fie condiționată de structura psihosomatică a ființei umane, totuși toate ființele, obiectele și fenomenele care există în creație nu reprezintă decât apariții în Conștiință. Dintr-un anumit punct de vedere ele pot fi considerate iluzii, dar de fapt ele fac parte din Conștiința universală și de aceea sunt reale, căci nu este posibil ca din ceva care este real (Conștiința) să apară

ceva

Prin urmare, lumea manifestată nu este o iluzie,...

fals.

pag. 199-200

CAPITOLUL

7

MAGIA DUALITĂȚII - SUBIECTUL SI OBIECTUL

Elemente

generale

REALITATEA ULTIMĂ SAU SHIVA ESTE CONȘTIINȚA. EA ESTE una singură, fără un al doilea. Pe de altă parte Conștiința este Sinele, deci Realitatea Supremă este Sinele sau subiectul.

La celălalt pol se află Creația, adică lumea duală; materia de diferite tipuri și frecvențe de vibrație reprezintă "substanța" lumii sau manifestării fenomenale. În general vorbind, ea este înțeleasă ca fiind obiectul.

Diferența dintre conștiință și materie este aceea că materia nu "cunoaște", dar ea este "cunoscută" de conștiință. Prin urmare, conștiința "știe", în timp ce materia nu posedă această capacitate, ea nu "cunoaște". De aceea, materia reprezintă obiectul care este "cunoscut", iar conștiința este subiectul care "cunoaște".

Prin însăși natura ei, conștiința este în eternitate subiectul și ea nu poate să devină niciodată obiect al cunoașterii. Ea este întotdeauna "Eu" și niciodată "tu" sau "el". A spune că subiectul, care este conștiință, poate să devină obiectul observației, este lipsit de sens. Cum aș putea "eu" să devin obiectul propriei mele cunoașteri? Dacă prin absurd aș spune: "Acesta sunt eu", atunci în mod evident eu nu aș fi "acesta", ci cel care mă cunoaște; altfel, cine ar fi făcut afirmația respectivă?

A vrea să ne cunoaștem pe noi înșine ca pe niște obiecte este ca și cum am încerca să ne vedem propriii noștri ochi. Ochii vor fi întotdeauna cunosătorul, cel care vede, cel care observă; ei niciodată nu vor putea să ajungă în situația de a fi văzuți. Dacă, de exemplu, ne privim reflexia ochilor într-o oglindă sau ne detașăm un ochi pentru ca acesta să devină un obiect ce poate fi văzut, astfel încât să putem afirma: "Acesta este ochiul meu", reflexia ochilor din oglindă sau "ochiul" nostru separat nu va reprezenta adevăratul ochi. Într-un astfel de caz, ochiul real este cel care vede reflexia din oglindă a ochilor sau cel care privește la ochiul detașat, ce îi apare atunci ca un obiect. În momentul în care ochii noștri devin obiect al observației, ei încetează să mai fie ochii care observă. La fel, Conștiința sau Sinele ar înceta să mai fie Sinele în momentul în care acesta ar deveni obiect al observației. Realitatea Supremă, adică Sinele, este subiectul și niciodată obiectul observației.

Dualitatea reprezintă mecanismul prin care ia naștere universul manifestat. Voința complet liberă și atotputernică a lui Shiva "divide" conștiința în două elemente care par distincte: pe de o parte subiectul care percepe și cunoaște, iar pe de altă parte obiectul care este perceput și cunoscut. Procesul poate fi numit obiectivare, deoarece tot ceea ce apare în Conștiința lui Shiva, care este subiectul, reprezintă obiecte. Prin urmare, "individualitățile" noastre sunt obiecte.

Cum se face însă că noi suntem convinși de subiectivitatea noastră? Deși suntem obiecte pentru că apărem ca reflexii în Conștiința universală a lui Shiva, totuși noi ne considerăm subiecți. Apariția sau reflexia în conștiință a obiectelor determină un fenomen foarte special: atunci când un obiect, care de fapt este tot Conștiința, ajunge să perceapă și să cunoască un alt obiect, primul își asumă funcția de subiect și se consideră o entitate separată, ca un "eu" de sine stătător, în timp ce obiectul cunoscut îi apare ca fiind "celălalt". În realitate, atât "cunosătorul" cât și "ceea ce este cunoscut" există doar în mintea subiectului suprem, care este Conștiința, așa cum visele apar în mintea...

pag. 280-281

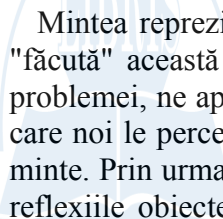
...că ea reprezintă singurul lucru cert din viața unui om, pentru că moartea înseamnă sfârșitul oricărei manifestări. Logica era simplistă: dacă moartea înseamnă dispariția a orice din viață, atunci la ce bun să te mai gândești la semnificația ei? Spre deosebire de viziunea occidentală, cea orientală nu a considerat niciodată viața și moartea ca fiind două evenimente separate, ci ca o serie de evenimente conectate în fluxul timpului. Știința modernă a făcut timide încercări de a studia așa-numitele "experiențe din apropierea morții", ignorând faptul că acestea sunt de fapt mișcări și evenimente în conștiința individuală, fiind de natura visului. În cele mai multe dintre cazuri, interesul față de acest subiect nu era orientat către cunoașterea principiului care se află în spatele fenomenului morții, ci mai ales către găsirea unei chei sau a unei soluții de supraviețuire a individualității, adică a egoului. Cercetătorii nu și-au pus însă întrebarea simplă: cine sau ce reprezintă această entitate individuală, care se simte în nesiguranță și care are teamă de a pieri? Răspunsul implică faptul că nu există nicio entitate individuală care să se poată considera separată de restul manifestării. Orice ființă este parte integrantă din fluxul nesfârșit al vieții în manifestare, căci viața și moartea sunt evenimente inseparabile și intercorelate ale unui întreg armonios și fără fisuri.

Omul vrea să cunoască semnificația morții și a vieții. O floare minunată care înflorește în sălbăticie pentru o scurtă perioadă de timp este și ea o parte din manifestare, la fel cum este și ființa umană. Floarea nu este însă interesată de semnificația existenței ei; de asemenea, niciun animal nu trece prin crize existențiale în timpul vieții lui, deși el este totuși o ființă simțitoare și plină de viață, la fel ca ființa umană. Semnificația, înțelesul, "rațiunea" unui lucru sau a unui fenomen nu este legată de obiectul în sine, ci reprezintă o funcție a minții, o activitate a intelectului. Aceasta este explicația pentru care oameni diferiți găsesc semnificații diferite cu privire la același obiect sau fenomen. Înțelesul sau semnificația unui lucru reprezintă doar interpretarea pe care o dă o persoană unei experiențe care se petrece la un anumit moment și într-un anumit spațiu. Din această cauză, interpretarea poate suferi variații foarte mari, pentru că ea este supusă cu precădere influenței egoului, care el însuși este doar un concept. Minte nu-și poate cunoaște sursa, deci intelectul care generează "semnificația" sau "înțelesul" nu are acces la originea lui, care se afla dincolo de minte. Când se întâmplă aceasta, când mintea realizează faptul că nu poate găsi un "înțeles" pentru propria ei origine, ea abandonează atunci "căutarea" și devine, într-un fel, goală de conținut. Acela reprezintă momentul tangenței cu Conștiința universală, care este adevărata noastră natură.

Ne putem întreba: de ce nu este capabilă mintea să localizeze sursa din care a izvorât? De ce nu poate ea să cunoască Conștiința universală, care este fundamentul ei? Această cunoaștere este imposibil de realizat prin intermediul intelectului, adică al minții, deoarece atunci eforturile ar fi cele ale minții noastre individuale, iar aceasta este duală, adică ea "cunoaște" dual, în termeni de obiect-subiect. Adevărata natură a sursei minții, care este Conștiința universală, se află dincolo de capacitatea de înțelegere a minții noastre individuale. Doar atunci când valul se "topește" în ocean, el devine oceanul însuși.

Pe de altă parte, mintea individuală este chiar egoul. Ea se teme de conceptul morții, deoarece moartea semnifică dispariția ei, adică anihilarea egoului. Frica intensă pe care egoul o resimte în legătură cu ideea morții ia diferite forme: el poate decide că viața e scurtă și trecătoare și de aceea "distracția" trebuie să fie pe primul loc: vin, sexualitate, jocuri de noroc și altele asemenea; ori, el poate să accepte o anihilare "parțială", străduindu-se pe parcursul vieții să acumuleze atât de multă faimă și prestigiu, încât numele său să rămână peste veacuri.

Cu toate acestea, adânc în interiorul lui, omul știe că el...

Mintea reprezintă un intermediar important în procesul de cunoaștere al lumii, însă din ce este "făcută" această cunoaștere a ei? Ce cunoaște de fapt mintea? Dacă reflectăm cu atenție asupra problemei, ne apare destul de clar că, în realitate, mintea nu poate să cunoască lucrurile efective pe care noi le percepem; ea nu cunoaște obiectele materiale ca atare, pentru că acestea nu pot intra în minte. Prin urmare, mintea nu poate cunoaște decât "ideile" despre aceste obiecte sau, mai bine-zis, reflexiile obiectelor, nu obiectele materiale ca atare. Mintea poate să gestioneze doar aspecte de natură mentală, cum ar fi idei, imagini mentale sau reflexii mentale, însă ea nu poate să facă același lucru cu obiecte care au o substanță materială. Putem înțelege mai bine acest lucru dacă vom face analogia cu o oglindă sau cu un aparat de fotografiat. Oglinda poate să capteze doar reflexia unui obiect, însă ea nu poate să "preia" obiectul însuși; aparatul de fotografiat poate capta imagini ale oamenilor, însă el nu poate să "integreze" în el oamenii înșiși. Mintea "funcționează" similar cu oglinda sau cu aparatul de fotografiat, pentru că ea poate să capteze doar "idei", aparențe sau reflexii ale obiectelor; ea nu poate să perceapă obiectele în ele însele, adică ea nu poate cunoaște efectiv "substanța" obiectelor.

Totuși, în afara minții trebuie să existe lucruri care, aparent, reprezintă cauza ideilor ce se reflectă mai apoi la nivel mental, pentru că altfel de unde ar apare aceste "idei" sau reflexii în mintea noastră? Prin urmare, chiar dacă nu vedem efectiv lucrurile reale din jurul nostru, trebuie să acceptăm, printr-o implicare logică, existența unei lumi reale care este cauza sau sursa pentru ideile și reflexiile din mintea noastră.

Aici apare însă o problemă: în mod evident mintea este creatoare, întrucât ea poate crea imagini sau idei în interiorul ei, fără nevoia ca acestea să provină de la o lume reală materială. Un exemplu în acest sens sunt visele: pentru a visa, nu trebuie să avem în prealabil un "depozit" cu elemente și obiecte materiale, din care să ne "aprovizionăm" cu reflexii în visele noastre. Prin urmare, nu este nevoie de o lume separată, materială, ca sursă pentru reflexiile obiectelor din mintea noastră, ci existența lucrurilor depinde mai curând de percepția noastră, adică lucrurile există doar atunci când noi le vedem. Așadar nu este nevoie de o realitate materială exterioară care să se reflecte în minte, pentru ca noi să o putem percepe ca "idee", aparență sau reflexie.

Chiar și cu aceste explicații, rămâne totuși o dilemă: obiectele care ne apar în timpul visului sunt false, însă de unde apar ele? De exemplu, să presupunem că visăm un elefant; de unde a venit în visul nostru ideea de elefant? Ea a provenit din faptul că, în trecut, noi am văzut un elefant adevărat în grădina zoologică sau pe stradă. Elefantul real nu există în vis, ci la grădina zoologică. Putem folosi analogia cu proiecția unui film în sala de cinema, pentru a înțelege mai bine procesul care are loc în mintea noastră. Ceea ce noi vedem pe ecranul din sală sunt niște imagini de film, proiectate din aparatul aflat în camera de proiecție, în mod evident, imaginile de pe ecran nu sunt reale. Prin urmare, lumea în care trăim este de fapt un fel de "proiecție" a unui film gigantic din care facem și noi parte, iar aparatul care proiectează acest film există în mintea...